СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН УКРАЇНСЬКОЇ ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVII. Ч. 70. Джерзи Сіти, Н. Дж., понеділок, 25. березня, 1929. VOL XXXVII. No. 70. Jersey City, N. J., Monday, March 25, 1929. THREE CENTS.

КОЛИ ВАМ ДОРОГЕ СВОЄ РІДНЕ, СТАВАЙТЕ ЧЛЕНАМИ УКРАЇНСЬКОГО Н. СОЮЗА

І ДІТЕЙ СВОЇХ ВПИСУЙТЕ. ТАК НАКАЗУЄ ВАМ ЗРОБИТИ ВАШ БАТЬКІВСЬКИЙ І НАЦІОНАЛЬНИЙ ІНТЕРЕС.

СТРАШНІ НАСЛІДКИ МАЙНЕРСЬКОЇ КАТАСТРОФИ

46 УБИТИХ, А 12 ПРОПАВШИХ. ВИРАТУВАНО 234 МАЙНЕРІВ.

ПИТСБУРГ, 23. березня. — Ще досі не знати точного числа погибших жертв майнерської катастрофи, яка наступила наслідком експльозії ґазів. Є познаки, що частина пропавших 12 майнерів ще живе, бо чути час до часу в шахті стукання, яке походить з тих місць, що засипані наслідком експльозії.

Виратувані розповідають про геройство і притомність ума одного ніґра, який виратував 65 людей від неминучої смерти.

БОРОТЬБА З ПОВСТАНЦЯМИ ЗАТЯГНЕТЬСЯ.

ПОВСТАНЦІ ЦОФАЮТЬСЯ ДАЛІ В ГОРИ І ОБСАДЖУЮТЬ ПОБЕРЕЖНІ ПРИСТАНІ. РАЗОМ З ТИМ ВИСАДЖУЮТЬ МОСТИ І НИЩАТЬ ЗАЛІЗНИЧІ ШЛЯХИ.

МЕКСИКО СИТІ, 23. березня. — Федеральні війська ступають слідом за повстанцями, але більших успіхів не мають. Мабуть не так скоро прийде до рішаючої битви. На загал твердять, що правительство, яке має попертя з боку Злучених Держав, мусить віднести остаточну побіду, але треба ждати кілька місяців, або й рік, заки край буде доведений до порядку.

ЙДЕ ВЕСНА.

АЛЕ МИМО ТОГО НЕ ВІДКЛАДАЙМО ТЕПЛОГО ОДЯГУ.

НЮ ЙОРК, 23. березня. — Вчора тисячі людей виїхали над море і до парків, щоби радуватися подихом весни. Це був найтепліший день 22 березня, якому подібного метеорольоґічні нюйорські записки не знають.

Та часописи роблять нас осторожними, що на днях повіє знову добрим холодом.

БЕРД ВИРАТУВАВ ТОВАРИШІВ.

МАЛА АМЕРИКА, Антарктика, 23. березня. — Велика була радість в осідку полярного дослідника Берда, коли він надлетів з гір зі своїми двома пропавшими товаришами. Всі вони ледви вилізли з малої літакової кабіни, де один сидів на карку і плечах другого.

ТРИНАЦЯТКА НЕ ВІДСТРАШУЄ ЛИНДБЕРҐА.

СЕН ФРЕНСИСКО, Каліфорнія, 23. березня. — Був сильний вітер і падав дощ. А до того була ще пятниця і 13 осіб у літаку. Та це все таки не відстрашило полковника Линдберґа і він перевіз щасливо всіх подорожних з Лос Енджелес до літакової пристані в Окленд.

ПОКИНУВ ОПЕРУ І ПІШОВ ДО КІНА.

НЮ ЙОРК, 23. березня. — Тітта Руфо, відомий бас, котрий довгі літа співав у тутешній Метрополитен Опері, покинув оперу і пішов грати та співати до театру рухомих образів. Буде він виступати в звукових картинах. Саме тепер зробив він контракт з фільмовою корпорацією Метро-Ґолдвин-Мейер і дістане за десять дрібних картин і два довгі образи $350,000.

ГУВЕР У СПРАВІ ІМІҐРАЦІЇ.

ВИДАВ ПРОКЛЯМАЦІЮ, СИЛОЮ ЯКОЇ З ДНЕМ 1 ЛИПНЯ ВХОДИТЬ НОВИЙ ІМІҐРАЦІЙНИЙ ЗАКОН. САМ ПРЕЗИДЕНТ ПРОТИ ТАКОЇ ЗМІНИ.

ВАШИНҐТОН, 23. березня. — Президент Гувер видав проклямацію, в якій покликується на ґенерального прокуратора. котрий пригадує йому, що він обовязаний як президент видати проклямацію в справі ухваленого конґресом нового іміґраційного закона, який має ввійти в силу з днем 1 липня б. р. Закон той допускає іміґрантів на підставі обрахунку, при якім взято під увагу 2% тих осіб, котрі тут родилися від чужинецьких батьків у 1890 році. Президент Гувер є тої думки, що це не є справедлива калькуляція. Але підчеркує, що він перший є обовязаний виконувати точно закон. І тому саме проголошує проклямацію, а разом з тим буде старатись о зміну цього закона в конґресі.

Закон той не зміняє іміґрантської загальної річної квоти, яка далі допускає річно 150,000 іміґрантів.

ПРИДЕРЖАЛИ ПАЧКАРЯ.

НЮ ЙОРК, 23. березня. — Детективи придержали Леслі Меткелфа, служачого другої кляси на кораблі „Аквітанія", запідозреного в пачкованню брилянтів. При ньому знайшли брилянти вартости $150,000. Це вже арештовано другого служачого з корабельної лінії Кюнарда за пачковання брилянтів з Европи до Америки.

ГУВЕР ЗРІКАЄТЬСЯ КОРАБЛЯ.

ЗАОЩАДИТЬ ДЕРЖАВІ В ТОЙ СПОСІБ $300,000.

ВАШИНҐТОН, 23. березня. — Президент Гувер заявив, що звільняє зі служби корабель „Мейфлавер", що призначений до його власної розпорядимости і стоїть звичайно на ріці Потомак. Кораблем тим виїзджали бувші президенти разом зі своїми приятелями і знакомими на прогульки та відпочинок. Удержання корабля коштувало річно $300,000.

Президент Гувер каже, що він найліпше любить ловити рибу, а до того йому не треба такого великого і коштовного корабля. А коли покажеться потреба, тоді замовить якийсь воєнний корабель.

ЛЮНДБОРҐ У ГУВЕРА.

Капітан Люндборґ, шведський летун, який спас ґенерала Нобіле, що застряг був на північнім бігуні, відвідав оноді президента. Зявився у військовім мундурі, який вишили йому три вашинґтонські кравці на протязі трох годин.

ПОМЕРША ХОЧЕ ЇСТИ.

В маленькому містечку під Лондоном в родині Смітів померла бабуня. Уложили старуху на смертній постелі, а властителя похоронного заведення попрошено взяти міру на трумну. Властитель прибув, взяв міру, вислухав розпорядків родини, який має бути похорон, і власне мав іти, коли нагло сталося щось несподіване.

Померша старуха піднеслася на постелі і заявила, що вона хоче їсти; зараз принесено їй солонини й яєць і все це зїла вона з великим смаком. Відтак попила чаєм і по тім всім так добре почувалася, що пішла з внучкою на прохід, забуваючи про смерть і зарядження відносно похорону.

В ПРАВОВІЙ ДЕРЖАВІ.

Англійський парлямент рішив 15-го лютого виплатити громадянинові Слєтерові 6,000 фунтів стерлінґів (30,000 долярів) відшкодовання за несправедливий засуд перед 20 літами. Слєтер був оскаржений і засуджений за вбивство та вже 20 років сидів у тюрмі.

Ось так в правдивих державах шанують права горожан. Але є й такі держави, в яких сотні тисяч невинних горожан безправно мучили й мучать в тюрмах, але нічого не виплатили їм за заподіяну кривду.

ЧИ ДАНЦІҐ ПІДПИШЕ ПАКТ КЕЛОҐА?

Американська преса домагається, щоби запросити також вільне місто Данціґ, хай підпише пакт Келоґа. Проти цього запротестував польський посол у Вашингтоні, заявляючи, що в міжнародніх звязках за Данціґ несе відвічальність Польща, значить вона заступає його. Але американська преса оспорює таку інтерпретацію Польщі й уважає, що Данціґ сам рішає про себе в міжнародніх зносинах.

Побачимо, хто побідить.

НАСЕЛЕННЯ ЗЕМЛІ.

Міжнародній статистичний уряд в Газі обчислив, що в теперішній час населення землі виносить 2 міліярди людей. В 1910 р. число населення виносило лише 1 і пів міліярда людей. Значить, за цей час населення землі збільшилося на 24 проценти. І так в Европі живе 500 міліонів, в Азії 900 міл., в Африці 150 міл., в Америці 220 міл., в Австралії 7 міліонів. Статистики твердять, що земля може прокрмити ще значну скількість людей. Самі тропікальні области могли би прокормити ще нових 10 міліярдів людей.

КНИЖКА ПРО ОХОРОНУ НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШОСТЕЙ.

Ґенеральний секретаріят Союзу Народів видав книжку під наголовком: „Охорона язикових, етнічних і релігійних меншостей зі сторони Союзу Народів". Ця книга має служити за підготовку для найблизчого засідання Ради, на якому обговорюватимуть справу національних меншостей. В книжці містяться ріжні документи та постанови Союзу Народів, що відносяться до справ національних меншостей.

АНҐЛІЯ ЗРОБИЛА ІНТЕРЕСИ НА МОРОЗАХ.

В протязі останніх морозів анґлійські вуглеві фірми поробили добрі інтереси. Вони продали велику скількість вугля чужим краям, головно скандинавським державам. Сталося це завдяки цьому, що инші краї, в тому числі й Польща, не могли достарчити вугля із-за снігових завій та великого утруднення в залізничій комунікації. Тепер Анґлія хоче використати цю щасливу для неї конюнктуру й стати постійним доставцем вугля до чужих країв.

ЛИТОВСЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ ПРО ВІЛЬНО.

Литовський президент Сметона приняв на послуханню радянського посла Овсієнка. Відповідаючи на промову посла Овсієнка, през. Сметона заявив, що як Литва так і Радянський Союз доцінюють добрі взаємини, оперті на обосторонніх договорах, та пригадав, що в цих договорах усталено приналежність Вільна до Литви.

РУССКІ ТУРКИ.

Турецький уряд поставив російським еміґрантам бувшої армії Вранґля домагання, щоби вони або виселилися або приняли турецьке підданство. Мала частина еміґрантів виїхала до Югославії, а більшість стала турецькими горожанами.

УКРАЇНЦІ И СОЮЗ НАРОДІВ.

Українські організації у Львові збирають матеріяли про насильства й надужиття, поповнювані Поляками супроти Українців. Зібрані матеріяли будуть передані канадійському відпоручникові до Ради Союза Народів, який використає їх при березневій сесії цеї ради в обороні національних меншин.

ЧОМУ ЗГОРІВ МУЗЕЙ ЛЕНІНА?

Пожежа в музею Леніна, і то як раз в день річниці смерти червоного диктатора, зробила велике враження в Москві. Нарід вбачає в цьому проявлення гніву Божого й вірить, що ціла справа Леніна вогнем буде знищена, так само як його тіло, мимо кількаразових бальзамують, нестримно розкладається. В музею переховувався мозок Леніна, багато його реліквій та понад 7,000 манускриптів (автографів).

ПРОСЯТЬ О АМНЕСТІЮ.

Комітет румунських еміґрантів у Злучених державах вислав до премієра Румунії Маню прохання о загальну амнестію для всіх політичних вязнів. Маню нічого не відповів на це прохання, тому сподіються, що він готує загальну амнестію на день 10 травня б. р.

НАУКОВА ВИПРАВА.

Британійське правительство будує новий пароплав, призначений спеціяльно для дослідів у полярних морях. Пароплав цей зможе проходити 9 тисяч миль, не поповнюючи своїх запасів палива. На ньому будуть влаштовані ріжні прилади для дослідів над глибинами морів, а також для хемічних, біольоґічних та підводно-ґеольоґічних дослідів. Як тільки буде цей корабель готовий, виїде на ньому в південно-підбігунові моря анґлійська наукова виправа, що складатиметься з визначних анґлійських учених.

ПІВ МІЛІОНА СВИНЕЙ РІЧНО ДО ВІДНЯ.

Переговори між делеґатами польського синдикату для вивозу свиней з австрійським правительством покінчилися договором, що Польща може щорічно вивозити до Австрії 550 тисяч свиней (10 тисяч тижнево). Минулого року вивезено з Польщі до Відня більше як 800 тисяч штук.

ЗАТОПИВСЯ РУМУНСЬКИЙ КОРАБЕЛЬ.

Румунський тягаровий корабель „Аль Петру" потонув в морю Мармара. Ціла залога, з виїмково двох моряків, затопилося.

50 КГ. ҐРАТУЛЯЦІЙ ДЛЯ ПРІМО ДЕ РІВЕРИ.

З нагоди здавлення останнього повстання в Еспанії ген. Прімо де Рівера мав дістати велику скількість ґратуляцій. Загальна вага присланих йому ґратуляцій з краю і з закордону має виносити 50 к.

ЧОРНЕ МОРЕ ЗАМЕРЗЛО.

Чорне море замерзло на кілька кільометрів від берега. Такого випадку не памятають від 50 літ. Кораблі, що прибули до Констанци, частинно ушкоджені. Подорожні оповідають, що море гонить великі маси криги.

СТРІЛИ КРІЗЬ ВІКНО.

В Ястковицях, пов. Тернопіль, якийсь М. Пента стріляв крізь вікно до кімнати Рудольфа й Володислава Сенакевичів з причини особистої пімсти. Важко ранених відвезено до лічниці.

НАРЕЧЕНА ЗАМЕРЗЛА.

Наречений Кухар і наречена Маліновська їхали собі до шлюбу візком і по дорозі наречена замерзла. Вратувати її не вдалося.

БІЙКА УКРАЇНЦІВ З ПОЛЬСЬКОЮ ЖАНДАРМЕРІЄЮ У ЛЬВОВІ

КІННА ПОЛІЦІЯ З ШАБЛЯМИ НА ОСТРО РОЗІГНАЛА УКРАЇНСЬКИХ ДЕМОНСТРАНТІВ. 20 ДУШ АРЕШТОВАНО.

ВАРШАВА (Польща), 23. березня. — Підчас похорону українського терориста Любовича, якого забито при експропріяції державної польської скарбниці, сталося заворушення. Біля цвинтаря зібрався майже тисячний натовп Українців, які співали революційні антипольські українські пісні.

Коли поліція хотіла розігнати демонстрантів, то вона стріла сильний опір з боку демонстрантів, які обкидали поліцію камінями та грудками леду. Лише кінна атака польської жандармерії, із шаблями на остро, розігнала натовп. Покищо арештовано 20 душ демонстрантів.

БОРОТЬБА З КОЛЬОНІЗАЦІЄЮ.

ПОВСТАНЦІ, АБО, ЯК БОЛЬШЕВИКИ КАЖУТЬ, БАНДИТИ, НИЩАТЬ КОМУНІСТИЧНІ ГОСПОДАРСТВА ТА ЖИДІВСЬКІ КОЛЬОНІЇ НА УКРАЇНІ.

МОСКВА (СССР), 23. березня. — Ґазета „Беднота" повідомляє, що „шайка бандитів" напала на жидівські кольонії в Запорожській окрузі. Підчас нападу творилися небувалі по своїй жорстокости глумлення над кольоністами. „Бандити" безкарно цілу ніч бешкетували, а ранком, забравши у кольоністів усі коні та ремакент, спокійно відїхали геть з кольонії.

Аґентам Чеки покищо пощастило арештувати чотирох нібито з тих, що напали на кольонію. Тасама банда перевела низку инших нападів на комуністичні колективні (бувші панські) господарства та на ріжні радянські державні установи.

ПОВІНЬ У БЕСАРАБЩИНІ.

ВОДА ЗАЛИЛА 30 БЕСАРАБСЬКИХ СІЛ. У ПОТОКАХ ВОДИ ГИНУТЬ ЛЮДЕ, ХУДОБА І МАЙНО.

БУКАРЕШТ (Румунія), 23. березня. — Після сильних морозів і великих опадів снігу Бесарабщину навістила нова біда — повінь. Ріка Кагальник розлилася на широких просторах, затопивши 30 бесарабських сіл. Досі занотовано троє селян, загинувших у потоках води.

ОГИДНА ЛЕҐЕНДА.

НАСЕЛЕННЯ МОРАВСЬКОГО МІСТЕЧКА ГРОЗИТЬ ЖИДІВСЬКИМ ПОГРОМОМ, ОБВИНУВАЧУЮЧИ РАБІНА В РИТУАЛЬНОМУ ВБИВСТВІ.

ПРАГА (Чехословаччина), 23. березня. — Чеська поліція охороняє жидівську дільницю моравського містечка Бощвіц, щоби не допустити до жидівського погрому, яким загрожує християнське населення Жидам. Частина християнського населення містечка обвинувачує рабіна в ритуальному вбивстві християнської дівчини в звязку з наступаючим празником Паски.

Рабін присягає, що дівчина вмерла природною смертю, але фанатичне й темне населення твердить, що він убив її, щоби взяти кров для маци. Помешкання рабіна розгромив натовп фанатиків, а сам рабін ледви врятувався під захистом поліції.

ФОШОВИ ГОТУЮТЬ НЕБУВАЛО ВЕЛИЧАВИЙ ПОХОРОН.

ПАРИЖ (Франція), 23. березня. — Десятки тисяч народу відвідали тіло покійного фельдмаршала, щоби віддати йому останню пошану, як спасителеви Франції. В похоронній церемонії візьмуть участь військові відділи майже від всіх европейських армій.

ПО ЗОЛОТЕ РУНО.

АНҐЛІЙСЬКА ПРОМИСЛОВА КОМІСІЯ ВИЇЗДИТЬ ДО СССР., ЩОБ ЗДОБУТИ ДЛЯ АНҐЛІЇ РОСІЙСЬКИЙ РИНОК.

ЛОНДОН (Анґлія), 23. березня. — Біля двох соток анґлійських торговельно-промислових фірм виряжають до СССР. спеціяльну комісію в складі більш як 100 членів. Комісія ця має виявити можливість здобуття в Росії ринку для анґлійських виробів промислу та для орґанізації там анґлійського промислу.

Ця комісія має, крім обслідування російського ринку, перевести також переговори з радянською владою про умови, на яких анґлійський капітал може працювати в СССР.

ЛАТИНСЬКА АЗБУКА В ЮГОСЛАВІЇ.

БІЛГОРОД (Югославія), 23. березня. — Король видав наказ, щоби в Югославії завести латинську азбуку, замісць дотеперішньої „кирилиці", що вживається в Сербії більше як тисячу років.

ФІНЛЯНДІЯ РАТИФІКУВАЛА ДОГОВІР КЕЛОҐА.

ГЕЛЬСІНҐФОРС (Фінляндія), 23. березня. — Фінляндський парлямент більшістю 124 голосів ратифікував договір Келоґа про незаконність війни.

НЕДОСТАЧА ЦУКРУ.

МОСКВА (СССР), 23. березня. — З огляду на недостачу цукру для споживання населенням заводиться на нього також систему контролі при продажі, як уже заведено на хліб.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper, published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by th. Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 0, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Заграницю:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Oorder.
За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

В СПРАВІ ОБЄДНАННЯ НАШИХ СИЛ

Др. Володимир Сіменович, один з найстарших тутешних імігрантів і громадських діячів, порушив на сторінках „Свободи" дуже важну справу поглиблення і поширення нашої праці в справі допомоги визволенню поневолених українських земель і збудуванню одної суверенної української держави.

Думаємо, що нема між нами ні одної людини, яка не погодилася би з д-ром Сіменовичом, коли ходить о ствердження наших недомагань. Бо, беручи під увагу навіть ті малі сили, які маємо до розпорядимости, моглиб ми зробити для добра старого краю і нашої імміграції в Америці куди більше. Ми моглиб мати далеко краще поставлену українську школу, краще зорганізовану молодь в просвітних, товариських чи спортових клюбах і більше та краще поставлених бизнесових інституцій. Навіть в наших обставинах моглаб появитися в скорому часі на англійській мові антольогія української літератури і коротка чи більша історія українського народа. А з публіцистичною літературою політичного змісту пішло би ще лекше. Таксамо ми моглиб дати куди більшу матеріяльну допомогу краєви. Ми моглиб повести звідси й сильнішу та доцільнішу пропаганду в користь нашої справи.

Та від сконстатовання недомагань до зложення позитивної програми в ціли направи лиха одна довга дорога, а від виготовлення теоретичної програми до її зреалізовання — друга, ще довша і тяжча дорога.

Найлекше сконстатувати недомагання, тяжче виготовити розумну і реальну програму, а найтяжче ту програму перевести в життя. Ми, Українці, тут на імміграції і в старім краю, спеціялісти від критики. Кождий в нас почувається на силах критикувати все можливе, що входить в обсяг літератури, фільософії, економії, політики і т. п., не придбавши собі дуже часто основних понять щодо их наук. Тому як аргументи фігурують у нас такі докази як: неук, запроданець, злодій. Невіжа лає дуже часто другого невіжу, аморальна людина добачує в другім тільки свою вдасну подобу і після себе судить недомагання загалу. З того повстає та душна атмосфера, серед якої почуваються дуже часто безрадними й ті люде, що мають відповідну програму і охоту до праці. От тому треба повитати голос Шановного сеніора нашої імміграції, бо він приходить в пору. А що походить від людини, яка стоїть теперпоза рамками теперішніх політичних чи релігійних угруповань, то й його сконстатовання недомагань ні його пляни не повинні стрінутися з неприхильністю і упередженнем, а тільки з спокійною розвагою. В той спосіб спробуємо й ми ту справу розбирати.

„САМОСТІЙНА УКРАЇНА ЯКО ЗАПОРУКА МИРА НА СХОДІ ЕВРОПИ"

(Надіслана стаття).

—о—

(Докінчення).

II.

Уже на протязі кількох послідних соток літ — пише пан Hanbury — ведеться довга і безпереривна боротьба України з Росією, або — коли ужити її властивої назви — Москвою.

Проти тої Москви увійшов гетьман Виговський в союз з Польщею, гетьман Дорошенко з Туреччиною, гетьман Мазепа зі Швецією, а граф Капніст шукав (при кінці 18-го століття) допомоги у Прусаків. Ненависть до Москви довела до трактату в Берестю Литовськім (9 лютого **1918 р.**) та до союза першого президента України Симона Петлюри*) з Польщею.

Поміж Києвом і Москвою істнувала завсіди ворожнеча, і коли Москва тяжіла на схід, то Київ глядів усе на захід.

Розвал царського панования в р. 1917 розбив знову надії України. В марті **1917 р.** повстала в Києві **Центральна Рада**, а першим її актом було скликанне народного конгресу, що зложений був зпонад тисячі делегатів**). Програмою їх було проголошенне української мови, котра від століть була Москалями заборонена — урядовою. (Було би це дуже мало! — Кл. Об.)

Дня 17 червня оголосила та Центральна Рада свій перший універсал про самостійність України, а в січни 1918 р. Франція та Англія офіціяльно її признали (ніколи вони цего доси не зробили! — Кл. Об.) та вислали до неї своїх представників, генер. Рагуї та п. Baggs-а, давнішого генерального консуля в Одесі.

Та цей стан річий — тревав коротко, війська большевицькі заляли цілий край і довели перший уряд до упадку, що сталося також і з другим.

Большевики здобули Київ, а уряд утік до Житомира. Того самого дня підписано в Берестю Литовським мировий договір з центральними державами.

Німці прийшли тепер Українцям на поміч проти большевиків, однакож спокушені багатствами України старалися самі задержати в своїх руках той край при помочи Українця Скоропадського, котрий за їх стараннем зістав оголошений гетьманом.

Остаточна програна Німців у світовій війні допомогла однак Петлюрі до викинення Скоропадського і Німців та до заволодіння Києвом.

Однакож в р. 1919. большевики наново заляли Україну та запанували над цілим краєм. Петлюра на чолі української армії боровся завзято, шукаючи з початку помочи у Франції, (котра її йому однак не дала! — Кл. Об.), а потім у Польщі, а нарешті мусів був вихати за границю. Кілька літ пізнійше Петлюру замордовано, а на його місце прийшов Андрій Лівицький, яко голова великоукраїнського уряду на еміграції.

Глядячи тепер назад, у минувшість — каже далі пан Hanbury — є просто неможливим представити собі і зрозуміти ту ігнорацію, яка наказала Ллойдови Джорджови висилати людей, гроші та муніцію на поміч Денікінови, щоби тим легше заляти московським військом Україну. Бож чи то були большевики чи білогвардійці — то одні і другі були такими самими ворогами української землі. Колиби таку саму поміч дано було українському урядови в боротьбі з большевиками, то Україна булаби тепер свобідною країною.

По війні були ми свідками, як члени антанти признали народом право на самоозначенне, та самостійність. Ми бачили, як зірвали давні окови та відорвалися від совєтської Росії: Фінляндія, Естонія, Лотва, Литва, Грузія, — як повстали Польща і Чехословакія.

Щоби доповнити ряд **буферових держав**, оборонюючих з одної сторони від захланности Німців, а з другої сторони від рівно захланних Совєтів — **треба доконче самостійної України.**

Свобідна Україна є рівночасно пожадана і для балканських країв, зосібна для Румунії, котрій грозить безперестанно небезпека від бесарабської границі.

Одним з **головних аргументів** на річ **самостійної України** є та історична правда, що аж довго **належала вона до Росії**, так довго **Росія все загрожувала світовому мирови.** Україна була підставою її експанзивної політики проти Польщі, Чорного моря, та Балкану. Був то пункт, з котрого мала вийти офензива проти Царгороду*).

Однакож не лиш з географічного та історичного огляду була **Україна ключем** до тайни **московської могучости**, але передовсім з **економічного.**

Вона доставляла перед війною **70%** загальної російської продукції збіжа, **75%** вугля, 65% заліза та **85%** цукру.

Доповнюючи ті аргументи, одним з найважніших треба ще додати:

Дайте Україні самостійність, а завдасьте **смертельний удар** кинджалом в само серце **цілому совєтському устроєви!** Коли Україна стане самостійною, то большевики не удержаться і в чисто російських землях!

Союз Народів, котрий все — язиком — ставав в обороні малих народів (Українці не є малим народом, але одним з найбільших! — Кл. Об.) — на ділі, в практиці полишав їх в підлий спосіб їх власній долі!

Річ ясна (не дуже! — Кл. Об.), що Европа не може (а то чому? — Кл. Об.) взяти чинної участи у їх визволенню. Вона, те **визволенне** мусить вийти із **нутра** самих тих народів, а значить душевну конструкцію Славян, чоловік є нераз просто в розпуці, коли бачить їх неспосібність до практичної акції.

Дайте однак їм **моральну підтримку**, а то через **явне признанне Союзом Народів їх права на самоозначенне**, а цим в надзвичайний спосіб **скріпите** ті їх **внутрішні сили**, котрі **вже** ведуть **визвольну акцію!**

Разом з утвердженнем самостійної України повинні стати самостійними державами також і Кавказ та Грузія, котрої історія є одною з найбільше трагічних та найчорніших карт в книзі Союза Народів.

Коли ж справу розглянути з **економічного** пункту видження, то самостійна Україна відкрилаби для **англійського промислу і торговлі** цілу **масу** ще невизисканих і невиекспльоатованих **богатств.** (Ось де собака закопана! — Кл. Об.).

Булоби цілком нерозумним, колиби ми у цих справах дали себе Німцям випередити.

—о—

Ось тільки в головних чертах те, що пише добродій Генбури у тім поважнім і впливовім журналі „Ди Нейшенел Ревю".

Інтересна річ, що до сеї статті запалився несподівано, і то дуже живо, **орган Пілсудского „Глос Правди"**, та став раптом дуже великим **прихильником самостійної України!**

Обговорюючи цю статтю, каже між иншим та часопись ось що:

„Патанне **„самостійної** (так виразно пише! — Кл. Об.) **України"**, хоч воно таксамо неприемним є для Совєтів, як було неприємним перше для царської Росії, існує і не перестає займати умів публичної опінії на Заході, розуміється, умів, котрі **уміють** глядіти в майбутнє. **Історія учить нас, що нема такої сили, котраби могла знищити остаточно такий народ, котрий має тверду, непоколибиму волю самостійно існувати.**

„Ми жиємо тепер в часах тріюмфу так званого **самоозначення народів.** Є це одна з основ, на котрих є опертий новий лад, виборений на побоєвищах послідної воєнної катастрофи.

„**Чи отже Україна, котрої непереданні історичні змагання до самостійного існування так сильно зазначувалися на протязі віків, малаби бути якимсь нещасним вимком з цеї засади?**

„На це відповідає цілий ряд безсторонних европейських обсерваторів: **Ні! Вона не сміє і не може бути таким вимком!"**

Читаючи таке в органі Пілсудского, ми аж за голову хватаємося та питаємо себе самих: Чиж це можливе? Чиж справді йому і його „полковницькій камарилї" (як її недавно назвав в соймі пепесівський посол Жулавскі) так дуже залежить на самостійній Україні?

І я, читаючи таке, помимо волі нагадую собі одну польську поезію, в котрій залюблений по вуха в дівчині молодець каже їй, що піде на край світа та буде шукати „дзвєнчента, ктуре майон очента також пенкне, як твоє!"

А на це йому дівчина:
„Но — то пенкне, муй пане —
Леч цуж зе мнон сен станє?"

Щось такого і ми мусимо сказати органови Пілсудского, так страшно запаленому до „самостійної України".

Це все дуже „файно", але **щож буде з нами**, з тими шість і пів міліонами Українців, що мають те сумнівне щастє належати до „найяснейшей жечипосполітей польскей"?

Однакож **„полковницька камарилья"** та її редактори не будуть довго надумуватись, щоби нам дати цілком вистарчаючу по їх душі відповідь:

„Ви не є прецінь ніякі Українці, ви є „Русіні", а „Русь" була преці частиною польської держави. Чиж забули ви про люблинську унію? Чиж забули ви про вірш вашого (?!) поета (редактора „Газети Народовей!) **Плятона Костецкого,** котрий ще перед більше як **60** роками написав поезію:

„Во імя Отца і Сина
То наша молитва,
Яко Тройца, так єдина
Польща, Русь і Литва!"?

Але нас такі докази, як поезії такого семипядечного хруня як Плятон Костецкий (він в хрунівським запалі навіть на св. Духа призабув!) не переконують. Для красних очий п. Пілсудского, котрий радо ще раз переспацирувавсяби до Києва (очевидно, з ретуркартою в кишени!), ми не будемо вирікатися приналежности до тої тридцять пять міліонів українського народа, що живуть там за Збручем пічкою!

І шкода всього труду і „мітренгі" ваших професорів в роді Иосифа Рудницкого та Евгена Ромера, котрі конче хотять в нас вмовити, що ми не є ніякі Українці, але собі звичайні Русини чи Рутени, котрим ще дуже далеко до тої України ген там десь над Дніпром!

—о—

Вертаючи до статті добродія Генбури, мусимо теж зазначити, що поява тої статті є дуже характеристичною подією, особливо коли зважимо, що Англійці так на вітер таких статей не пишуть та не оголошують друком. Можемо отже бути певні, що, як то кажуть Поляки, „цось сен сьвєнці", і що ходить тут передовсім о оброблення публичної англійської опінії в певнім напрямі, так, щоби грядучі події не застали її неприготованою.

Правда і це, що тепер є на порядку днивнім дуже завзяте підписування пакту Келлога, але це іде своїм боком, а загальне зброєнне — своїм.

Впрочім та стаття пана Генбури не є якимсь одиноким, осібно стоячим фактом. Є таких проявів більше і вже робляться досить точні, подрібні пляни, котрі то землі мають бути від Союза рад. соц. республик відділені, чи має кожда з них становити осібну, самостійну державу, чи може вони получитися в одну федеративну республику і т. п.

У всякому разі нагадує та дискусия казку про це, як то радились Цигани межи собою, що зробити зі шкірою ведмедя: чи її на кусні поділити, чи може цілу продати а узискану з цего суму поміж себе поділити. Ось такі ріжні пляни вони видумували, лише на одно забули: що ведмідь ще здоров по лісі ходить і що властиво нема нікого так дуже охочого, хто би рішився ту шкіру з нього стягнути.

Та пождімо ще трохи; весна за плечима, а тоді покажеться ясніше, чи всьо то було лише „густованне" та „страхи на Ляхи" (в тім випадку „на большевиків"), чи може за цими дискусиями криється й справді серіозний плян: розбити раз на все давний „російський кольос" — в якій би державній конструкції він і не представлявся — а забираючи йому Україну та відрізуючи його в цей спосіб від Чорного моря, зробити його раз на все нешкідливим для мира на сході Европи.

Це гарно, але що в такім випадку
„з нами сен станє?"

Це вже буде залежати безумовно від нас, західних Українців самих!

Клим Обух.

*) Він був властиво головою Директорії У. Н. Р.

) Шан. автор думає мабуть про „трудовий конгрес", але він зійшовся доперва в січни **1919 р.

*) Коли в р. 1787 відбувала Катерина II свою славну подорож через Україну на Крим, то на границі Криму привитав її Потьомкин тріюмфальною брамою, на котрій стояла напись: „Туди веде дорога до Царгороду". (Гляди: Д-р К. Трильовського — „Рос. цариця Катерина II.").

В. Кедровський.

ПАМЯТИ ПОЛІТИЧНОГО ПРОТИВНИКА.

(Рефлексії з приводу розстрілу О. Шумського).

Не можна спокійно читати опису розстрілу бувшого комісаря народної освіти Радянської Украіни, Олександра Шумського. Цей ідейний Українець-большевик упав жертвою свого довіря до московської комуністичної партії. Служив він своїй партії не за страх, як кажуть, а за совість. Але невмолима доля кожного, що виявить хоч найменше національне стремліня, шкідливе для ідеї єдиної комуністичної Росії, спіткала й О. Шумського.

Ось що читаємо про останні хвилини життя О. Шумського, які описані в нелєгальній брошурці, котру видали в Харкові прихильники розстріляного комісаря.

„По засудженню О. Шумського колегією Чеки на смерть, відпроваджено його впрост зі судової салі до вязниці. Там його посаджено разом з трома бандитами, що були засуджені за напад на почту та за її пограбовання. Вечером тогож самого дня, під виглядом побачення з родиною, викликали Шумського з вязничної камери до бюра Чеки, а о 7-ій годині вечером посадили його вже з иншими двома вязнями, що також були засуджені на смерть.

„Всі трое заховувалися спокійно. Вони довго розмовляли поміж собою та написали до своїх родин прощальні листи, котрі взявся передати один з вязнів, що сидів в тій же камері, який чекав звільнення з вязниці, бо вже була відповідна постанова колегії Чеки.

„Хтось запитав:

— „У котрій годині розстрілюють?"

„Шумський відповів:

— „Біля девятої години вечером.

„Коли вже добре звечеріло, Макаренко, що також був присуджений до розстрілу, промовив:

— „От ми ще ходимо й бачимо, як зорі на небі світать, і за якої небудь чверть години мій мозок пробє куля.

„І по тих словах заплакав.

— „Ціле життя не вірив у Бога, але тепер увірив, — зауважав Шумський.

„На те Макаренко знову відповів:

— „Вір, чи не вір, все одно, бо й так вже смерть чути.

„Третій вязень, що чекав смертної кари, ходив увесь час по камері, або клався на тапчан.

— „Все пропало, — почав викрикувати той третій, — зосталося лише яких пятнацять хвилин часу.

„Потім він знов сказав до Шумського:

— „Коли ми йшли до суду, перебіхали нам дорогу три попи. Я вже тоді відчув, що все для нас скінчиться зле.

„До девятої години залишалося ще найбільше десять хвилин. Вязні почали між собою швиденько розмовляти. Стояли біля вікна і заглядали вгору та увесь час курили.

„Шумський зняв теплий светер і віддав його вязневи, котрий мав вийти на волю. В той час принесли чай, але ті, що чекали смерти, не пили його. Потім зачали умовлятися, хто перший піде до льоху на смерть.

„За звичаєм викликали по спису в забичному порядкові, тому прилав по спису Макаренко першим.

— „Що-ж, сказав він, — піду першим!

„Точно о девятій годині вечером нагорі звилися чиясь голова і звертаючись до вартівника, крикнула:

— „Давай одного!

„Всі трое засуджених здригнули і зняли шапки. Зачали прощатися. Потім зібралися в однім куті камери, але ніхто не осмілювався йти першим.

— „Виходи один! — знову почувся крик вартівника.

„Але ніхто не рушився з місця.

— „Ну, виходи! — знову закричав вартівник подражненим голосом. Вязні заплакали.

„А засуджені так і стояли на місці, тримаючи в руках шапки, зі схиленими головами і тихенько намовлюючи один одного, щоб хто йшов першим.

„Нарешті Шумський рішився. Він швидко натягнув шапку на голову. Запняв своє убрання, руки всунув в рукави і швиденько пішов по сходах догори.

„Дійшовши до середини сходів, затримався, глянув на вязнів у камері, підвів очі догори і сказав:

— „Не хрестився я ніколи в життю".

„Потім перехрестився. Ще раз глянув у сторону вязнів, кивнув до них головою і прокричав:

— „Прощавайте!

— „До побачення! — відповів хтось сумно.

— „Не до побачення, а прощавайте, — поправив Шумський і з цигаркою в роті швиденько пішов по сходах до дверей з камери.

„При дверях запитали його про назвисько і місце народження. Шумський швиденько відповів і зник за дверима.

„Макаренко і другий, засуджені на смерть, стояли нерухомо.

„Не пройшло й двох хвилин, як попередний голос знов крикнув:

— „Виходи другий!

„Макаренко обняв товариша і вони пішли разом. Але при дверях Макаренка затримано і його товариш пішов сам.

„По хвилині визвано і його. Але Макаренко з диким вереском кинувся назад в камеру, пошпортався і впав майже без чуття. Силою піднесли його на ноги і винесли за двері. За пів години почулося торохкотіння мотору. То вивозили трупів".

Олександра Шумського я вперше стрів в 1917 році в Київі, коли він працював в комітеті Селянської Спілки та був членом Центрального Комітету Української Партії Соціялістів Революціонерів. Особливо в тому Комітеті нам часто доводилося здибатися й мимоволі хоч були тактичними противниками, все-ж дружилися. Енергічний, палкий і відважний, він завжди з великим темпераментом боронив свої позиції, боронив переконання. З самого першого дня моєї з ним зустрічі, я памятаю його як члена Цека Партії, що завжди находився на самому лівому крилі. Мені нераз доводилося з ним досить гостро аргументувати, бо він завжди ставив інтереси одної кляси, кляси робітничої, вище інтересів цілої нації, вище інтересів держави. Я стояв на тому, що всі кляси повинні підпорядкувати свої інтереси цілій нації, цілій державі.

З такого мого з ним розходження виходила ріжна наша тактика в Цека Партії. Він завжди стояв на становищу боротьби кляс, а я противно визнавав кооперацію ріжних кляс та взаїмне порозуміння між ними, коли цього вимагають інтереси нації, інтереси держави. Особливо гостро розходження у нас було в питанню кооперації з московськими большевиками. Шумський завжди вважав, що між робітничою клясою Московщини та України скорше можна осягнути порозуміння в інтересах українського народу, коли піти до праці в одну спільну робітничу партію, а я вважав, що таке міжпартійне порозуміння можливе лише в межах української держави, лише між тими партіями, що стоять на ґрунті суверенности України. Бо коли приняти тезу Шумського, що можливе порозуміння з комуністичною партією, яка уявляє собою партію загальноросійську, то тоді таке порозуміння треба приписувати й до инших загально-російських партій соціялістичних та буржуазних. На цьому тлі у мене з ним були часті суперечки, як на офіціяльних засіданнях так і в часи приватних розмов. Але це всеж не шкодило нам залишитися увесь час приятелями.

Не змінило нашого розходження й сімнацятьденне спільне сидіння в арешті Центральної Ради, коли група Українських Соціялістів Революціонерів була арештована по провокації Порша за „большевизм". Але те сидіння в очікуванню можливости ковенковського розстрілу наше приятелювання ще більше скріпило, хоч Шумський замітно тоді подався ще більше в ліво і вже говорив про необхідність негайного реального приступлення до співробітництва з большевиками. Довгими ночами він старався мене намовити прийняти його тактику й відмовитися від свого „соціял-націоналізму", але я лишився на своїму.

Вже тоді в арешті О. Шумський остаточно вирішив, що ліве крило Української Партії Соціялістів Революціонерів мусить шукати порозуміння й співробітництва з большевиками. Він щиро вірив, що знайшовши таке порозуміння, москва буде паралізувати на Україні русотяпську діяльність комуністичної партії та створити дійсно незалежну українську радянську республику, союзну з Росією. Тому з часу захоплення вперше Києва московськими червоними військами Муравьова, Шумський лишився в ньому, щоби навязати там контакт з комуністичною партією. В перші часи це йому було трудно зробити, бо доводилося берегтися, щоби не впасти жертвою диких розстрілів, які тоді масово переводили большевики в Києві. Але пізніше він став до тісного співробітництва з комуністичною партією разом з иншими товаришами, членами лівої течії Української Партії Соціялістів Революціонерів, що прибрали собі назвисько „Боротьбістів".

На переодні розгону Центральної Ради Німцями і московськими білогвардійцями підчас гетьманського перевороту відбувся під Київом у росліївському лісі зїзд Української Партії Соціялістів Революціонерів. На тому зїзді обрано новий Центральний Комітет Партії, куди увійшов і О. Шумський. Той Комітет Партії тепер мусів переходити до конспіративної праці, переводючи всю партію на підпольну роботу. Запальний, рішучий і відважний О. Шумський почав в цьому відгравати головну ролю і, здається, був обібраний його головою.

Новий Цека Партії розпустив усі старі партійні організації й визначив певних емісарів у ріжні райони України, щоби перевести нову організацію партії вже з більш пильним добором членів та з новими методами й, навіть з новою програмою партійної діяльности.

(Дальше буде).

КОНВЕНЦІЙНІ ПРОЄКТИ

Ч. 7.
СЕНТ ДЖОСЕФ, МО.

Дня 17 лютого відбулися в нашій місцевости збори Тов. „Запорожська Січ", відділ 355 У. Н. Союза. На цих зборах вибрано делеґата на 17-ту головну Конвенцію, та ухвалено такий конвенційний проєкт:

1. Фонд Конвенційний нехай так останеться, як є, але треба стяти дієту делеґатам з десять на $6 денно. А надвишку фонду конвенційного обернути на піддержку захисту-сиротинця.

2. Укр. Нар. Союз має дати суму гроша на будову цього сиротинця, котрий є нам дуже потрібний. Як було потрібно Головному Урядови дому на провадженне книговодства, і вже є готовий на кільканацять осіб. В уряді були гроші на будову дому, а зпоміж членів знайдуться сотки старців і сиріт, то для них нема. Головний уряд виправдувався і тепер буде виправдуватися, що на будову цього дому фонду нема і т. д., але як зайшла пекуча справа, що потрібні гроші, то вони знайшлися. Маємо найліпший доказ, як то потихенько, без прохання, без жертв є величавий дім Укр. Нар. Союза.

3. Щоби прискорити будову захисту, нехай поважані делеґати й головні урядники офірують свою денну дієту.

4. Женщин щоби було можна обезпечувати в Союзі на таку саму скалю, як і мущин. Доказ того маємо в американських асекураціях, де нема ріжниці, а в Союзі є. Через це терпить наша орґанізація фінансово, бо забезпечення на $500 не вистарчаюче для нашої женщини в Союзі.

5. На половину вибрати новий уряд на слідуючу сесію.

6. Конвенція має рішати, додавати, або зміняти права і статут УНС, а більше ніхто.

Відділ 335: **Ф. Солоничний**, предс.; **П. Занко**, секр.; **С. Юркевич**, кас.

Ч. 8.
ПАСЕЙК, Н. ДЖ.

Приходить 17. Конвенція У. Н. Союза, котра відбудеться в місті Нюарку, Н. Дж. Віримо, що 17 Конвенція У. Н. С. принесе великий успіх для нашої славної орґанізації У. Н. С. Віримо, що шановні відділи вибрали на своїх зборах що найсвідоміших делеґатів зпоміж своїх членів. Так, що зідуться найщиріші сини українського поневоленого народу, яким лежить на серци добро нашої орґанізації та добро свого українського народу. Наші точки такі, котрі Ви, шановні делеґати і делеґатки, повинні взяти під розвагу:

1. Щоби нашу орґанізацію УНС розширити на Канаду, Бразилію й Арґентину, як другі народи це роблять.

2. Щоби вже раз здвигнути Український Сиротинець при УНС, та щоби шановні відділи УНС. устроювали підприємства на дохід Сиротинця, а не так, як до цього часу, коли декотрі відділи по кілька разів устроювали „теґ дей", представлення, балі і т. д., а декотрі відділи тихо сидять. А-ну, до праці та збудуймо вже раз Сиротинець. Най бідні сироти українського народу не пропадають.

3. 167-ме число статутового параґрафу УНС треба конче поправити, бо де хто видів, щоби член, який стане калікою на обидва ока, або на ноги, або на руки діставав тільки $500 запомоги і то не нараз, але на виплат. Подумайте, шановні делеґати й делеґатки, як член позістане таким калікою, то він уже цілком нездатний до праці. Така допомога замала, а тому її конче треба підвищити.

4. Щоби давати стипендії для дітей, членів УНС, коли вони збідніли, до вищих шкіл, провіривши стан родичів, котрі не в силі піддержати фінансово своїх дітей, а раді би їх учити.

5. Щоби „Свобода" побільшилася на дві сторони для дітей в англійській мові, замість чвертьрічного журналу.

6. Щоби „Свобода" не забирала богато місця на оголошення. Таксамо побільшити її на одну сторону, щоби більше виходила в просвітнім дусі.

7. Щоби Конвенція УНС відбувалася що 4 роки в тих стейтах, де є більшість відділів і в здорових місцевостях.

8. Щоби редактори були тісамі, якщо делеґати оцінять їх працю і справоздання на Конвенції. За щиру і справедливу працю, коли це викажеться, треба їх піддержати надалі.

9. Щоби священиків не вибирати до уряду, бо цього ніде нема в инших народів, щоби їх вибирали до уряду. На це місце є досить инших делеґатів.

10. Щоби вибрати інспекторів по більших місцевостях, де є 2, або 3 відділи, бо як зайде яке непорозуміння, щоби головний урядник не їхав і витрачав з каси гроші на подорож. На це мають бути назначені інспектори, щоби погодити всякі непорозуміння.

11. Щоби головна каса У. Н. Союза покривала пересилку грошей місячного розмету, а не відділова каса, витрачуючи зі своїх фондів для слабих.

12. Щоби комітет, котрий завязався щодо Укр. Школи тут в Америці, довершив свою роботу.

13. Коли член у біді: страйкує, або слабує, щоби каса покривала його місячний розмет. Такий член, якщо підробиться, має звернути довг, котрий за нього плачено місячно.

14. Щоби якусь частину грошей, зложених дітьми, передати до каси старших членів, коли вони перейдуть у старші члени.

15. Щоби адреси усіх делеґатів помістити в орґані „Свобода" перед конвенцією на 6 тижнів. Це конечне для порозуміння делеґатів між собою відносно добра і розвою орґанізації.

16. Щоби кождий член УНС мав право особисто висловити свої бажання перед конвенцією, а не через відділових урядників.

17. Щоби шановні делеґати й делеґатки познакомилися з параґрафом 49 статута щодо вибору уряду на слідуючі 4 роки.

18. Щоби 18 Конвенція УНС відбулася в здоровій місцевости в місяцю маю 1933 року. На примір пропонуємо на слідуючу 18 Конвенцію здорове місце Пасейк, Н. Дж. Місто Пасейк має парк, дерева по обох сторонах улиць, чистота першої кляси. Хто з шан. делеґатів і делеґаток був у Пасейку, той буде бажати й радити, щоби хоч раз відбулася Конвенція в здоровій місцевости.

Просимо шановних делеґатів і делеґаток взяти повищі точки під розвагу на Конвенції та в проєктах.—Здорові були, Українські Сини. Боріться за правду! Най жиє й розвивається наша орґанізація У. Н. Союз.

За уряд Тов. ім. Івана Франка, від. 97. УНС: **Василь Сметана**, предс.; **Іван Долінський**, кас.; **Михайло Табачук**, писар, **Михайло Припхан**, делеґат.

ДВІРСЬКИЙ ПОЇЗД ДЛЯ ПАПИ.

Дирекція італійських залізниць починає будову спеціяльного двірського поїзду для папи.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

Велика Боротьба

КИРИЛЕНКО проти ФЕЛИЧИ - ЗАЛІЗНЯК проти НАЗАРЯНО

Пластино проти Романо -- Стока проти Каплана

Ґенрикоз проти Гвортера

В СЕРЕДУ, ДНЯ 27-го МАРТА

В СТАР КАСІНО, 107-ма ВУЛИЦЯ І ЛЕКСІНҐТОН ЕВЕНЯ.

ДОРОГОВКАЗ: Брати 3-та Евеня елевейтор до 106-тої вул., або Лексінґтон Евеня соб-вей до 104-тої вулиці.

ЖАК ПФЕФЕР, менаджер.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВИ.

ДЕТРОЙТ, МИШ.

Різдвяна коляда.

Цьогорічна коляда на Рідну Школу і Революційний Фонд була переведена у нас кількома членами бр. св. Івана Хрестителя від. 292 У. Н. С., як і рівнож иншими свідомими Українцями, котрі не жалували часу та труду, а пішли по коляді. Ними були: Іван Форись, Володимир Візничак, Теодор Медвідь. Вони дібрали собі ще пятьох, а саме: Вартоломея Шкільника, Михайла Нидзу, Михайла Рибака, Дмитра Запотічного й Василя Василишиного.

Всього заколядовано $157.50. З того $100 на Рідну Школу, а $40 на Революційний Фонд. Гроші вислані до краю через Обєднання за винятком $17.50, заплачених за їзду автомобілем.

Жертви дали такі Українці-громадяне: по 5 долярів: В. Бродяк, В. Сидор, М. Бедзик; по 3 доляри: М. Задосько, Й. Філяс, А. Доровський; С. Насланець $2.50; по 2 доляри: І. Дзядик, М. Романів, П. Хомик, Д. Гнатьо, Л. Заяць, Е. Бутковський, В. Собкович, В. Шкільник, І. Шкільник, С. Листвак, М. Нидза, В. Василишин, М. Лишак, І. Дячун, М. Базюк, Й. Масляк, о. М. Кашуба, М. Пастирнак, І. Форись, І. Процайло, П. Кізел, М. Андрусевич, П. Вашук, М. Гриб, О. Романчук, Ю. Петрашко, о. Л. Сембратович, А. Градовський, М. Баранецький, П. Золочівський, Ю. Голобіцький; по 1 доляровиі М. Савка, М. Венско, В. Лишак, І. Панько, П. Шпирка, М. Лишак, Й. Макар, П. Гнатьо, І. Недвідь, М. Сирило, В. Жинчак, М. Присташ, Й. Присташ, М. Рибак, А. Гичман, Я. Демчук, В. Філь, М. Ковтунович, І. Вороняк, М. Коваль, Ю. Новак, О. Коляґа, І. Боднар, П. Данчишин, В. Візничак, Т. Назарчук. Катерина Винта, О. Старко, В. Лишньовський, Т. Титар, П. Макар, М. Лавринець, М. Сошицький, О. Черевешко, Ю. Шевчук, М. Савула, І. Яворський, п. Станоринчук, П. Баран, П. Лобур, Юлія Горбаль, С. Мандзан, С. Рупа, П. Сорока, В. Білійський, Т. Демко, Т. Медвідь, А. Ковальський. В. Швалюк, Г. Трухан, І. Коверда, В. Готра, М. Момот, М. Сеньків, В. Яворський, М. Івасик, Д. Качмар, Марія Петрашко, О. Петрашко, Т. Лис, С. Мельник, Марія Щербацька, А. Малиняк, С. Пелех, О. Миколийський, Д. Запотічний, незнана особа; по 50 ц.: А. Попович, А. Заморило. А. Цмук, Й. Франкевич.

Всього зібрано $157.50.

Володимир Візничак,
колектор.

—o—

ЛИТЛ ФОЛС, Н. Й.

Збірка на Рідну Школу в Рідним Краю.

Жертви зложили такі організації та особи:

По $25: Тов. Зап. Січ, відділ 330 У. Н. Союза; Сестрицтво Ольги Бесарабової; по $2: Й. Погарецький, Л. Голіят, І. Дацишин, І. Коніковнч, І. Кравецький; по $1: М. Петрик, Е. Швайковський, Д. Поцинтилюк, С. Голодриґа, С. Різник, М. Басій, П. Корчинський, І. Стриєк, М. Копанишин, П. Андруховський, М. Чапур, Т. Стриєк, Е. Скібінський, О. Присунька, М. Скасків, І. Коніковнч, Д. Кифор, М. Пухар, М. Ґавдида, Г. Прунько, Софія Рекрутяк, С. Біловус; по 50 ц.: А. Кордій. М. Бабяк, Й. Франків, Марія Партика, А. Леньо і І. Драбич.

Разом збірка принесла $85. $25 передано на руки делеґата „Рідної Школи" п. Л. Ясінчука, а $60 вислано через Обєднання на Рідну Школу в Краю.

Е. Швайковський.

БРИСТОЛ, КОНН.

Коляда на Рідну Школу та Інвалідів.

Наша місцевість невелика, але ми також постаралися по своїх силах виконати свої обовязки до Рідного Краю. Тому в нас було вряджено цього року коляду на допомогу Рідному Краеви. Заколядовано 36 дол. і 50 центів, які вислані через „Обєднання" по рівній частині на Інвалідів та на Рідну Школу.

По коляді ходили громадяне: А. Бойко, В. Новосад, М. Гарасим, І. Прухницький, А. Стасюк і Мучурад.

Коляду дали такі громадяне: по $2: А. Монич, І. Прухницький (старший), Т. Пех; по $1: І. Ковальчук, І. Пенський, М. Савяк, Г. Буґрин, І. Прухницький, М. Клим, О. Каламін, А. Бойко, А. Александрович, І. Буґрин, І. Баран, В. Мучурад, П. Міндик, С. Селеман, Г. Данилів, А. Трухан, М. Шопій, Ф. Ковальський, П. Микуляк, Д. Журавель, М. Кіндибала, М. Шулер, А. Старинкович, К. Вібла, К. Буґрин, Т. Гарасим, А. Стасюк, Ф. Добровольський; по 50 ц.: Анна Данилів, В. Панчишин, М. Зазуляк, А. Ґрамусяк і І. Колисун.

А. Стасюк.

ДЛЯ ТИХ, ЩО БАЖАЮТЬ ПОСТІЙНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ПРОГРАМИ НА РАДІО

Дехто з наших громадян думає, що лише тоді можна буде поважно думати про постійну українську програму на радіо, коли кождий Українець подбає про свій радіо-апарат.

ОСЬТУТ МАЄТЕ РАДІО-АПАРАТ НА ЦІЛУ АМЕРИКУ.

COLUMBIA A 11 ELECTRIC RADIO, WITH DYNAMIC LOUD SPEAKER

При його помочи можете дістати кожду стацію в Злучених Державах.

СПЕЦІЯЛЬНА НАГОДА ДЛЯ УКРАЇНЦІВ.

Щоби помогти кождому Українцеви постаратися о свій власний апарат, Січовий Базар „СУРМА" з Ню Йорку увійшов в порозуміння з компанією і закупив по фабричних цінах велику скількість таких радіо-кабінетів, який осьтут видко на образку. Його ціна, вже разом з динамічною голосницею („дайнамик спікер") виносить 157 долярів. Ми однак продаємо всім Українцям отсі Радія по фабричних цінах, щоби лише дати нагоду кождому слухати музики і промов через воздух.

Кромі радіо-апарату маємо ще величезний вибір всілякого рода комбінацій з фонографом по компанічних цінах. Все виглядає на причуд гарно!

Користайте з небувалої нагоди! Голосіться або пишіть сейчас за інформаціями, катальогами та услівями сплати на вигідні рати до: 51—

SURMA
BOOK AND MUSIC COMPANY,
103 AVENUE A, Tel. DRY DOCK 3752 NEW YORK CITY.

УКРАЇНСЬКИЙ СПОРТСМЕН КОЦАЙ ТРІЮМФУЄ.

KOJAC IS LEADER ON ALL-STAR TEAM.

Gets Three Places on the Intercollegiate Swimming Association First Team.

Three fine swimmers representing Rutgers, Yale and Dartmouth capture seven of the ten places on this season's Intercollegiate Swimming Association all-star team, selected for The Associated Press for the second year by coaches of the nine colleges in the circuit and announced yesterday.

George Kojac of Rutgers, the Olympic backstroke champion, who is swimming his first season in varsity ranks, stands out as the greatest individual performer with three first-team berths to his credit.

Kojac was picked for the 100-yard free style, 150-yard back stroke and the relay team almost without a dissenting vote. The other stars with more than one position on the all-league team are Johnny Bryant, Dartmouth's flashy sprinter, who led the league scorers and is named for the 50-yard free style and relay; and Howland of Yale, who gains honors in the 440-yard free style and relay.

Lucas of the Navy in the fancy dive, Moles of Princeton in the 200-yard breast stroke and Messimer of Yale, who is teamed with **Kojac,** Bryant and Howland in the relay, complete the first team line-up. Rutgers and Yale, which fought it out for the title, with the Elis winning on a technical ruling, thus break even with three berths apiece.

ЧИ ІДЗІКОВСКІ Й КУБАЛЯ ПОЛЕТЯТЬ ДО АМЕРИКИ?

З польських військових кругів доносять до преси вістки, що будова літака, на якім Ідзіковскі й Кубаля мають летіти до Америки, так запізнена, що про лет весною не може бути й мови. Попередний літак на якім відбувся перший невдалий лет, будували півтора року.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПОШУКУЮ дівчини стенографістки до роботи в адвокатській канцелярії. Мусить знати добре англійську мову і стенографію. Голоситися до:

MICHAEL RODYK,
Attorney at Law
853 Broadway, New York City. 67-72

ПОШУКУЮ Анни Макітра. Хтоби про неї знав або вона сама, прошу голоситися на адресу:

D. BABIY
100 W. 14th STREET,
ELMIRA HEIGHTS, N. Y. 70-1

UKRAINIAN Finance & Investment Corp. of Newark, N. J. Випожичає гроші на 1, 2 і 3 морґечі. Шери: Preferred шер $25.00, Common шер $20.00. По всякі інформації голосіться до котрогобудь з понизших урядників: **І. Лисак,** предс.; 163 Myrtle Ave., Irvington, N. J.; **М. Брудер,** секр., 17 Market St., Newark, N. J.; **Т. Каськів,** касієр; 600 High St., Newark, N. J.

В ДУЖЕ ВАЖНІЙ СПРАВІ пошукується Каську Бойко, з села Стоки, повіт Бібрка, Галичина. Проситься зголоситись на адресу: 70-1

ВАСИЛЬ СКАЛОЦЬКИЙ,
688 State St., Perth Amboy, N. J.

НА ПРОДАЖ фарма 100 акрів рівної урожайної землі No. 1, 20 акрів ліса, 7 кімнат дім, барна, курник, ґерадж, сушарня на бері, 3 коні, 2 корови, безрога, кури і вся рільнича машинерія; все в добрім стані. Продається по причині виїзду до краю. Ціна $4,000, готівкою $2,500. Голоситися на адресу: **M. P. EARLL FARM, R. D. 2, Savona, N. Y.** 67-70

АМЕРИКАНСЬКА вдова продає 15-акрову курячу фарму і з добрим бизнесом до направлювання автомобілів і тульца, 50 ріжних автомобілів, дім, курники на 1000 курей і другі будинки, корова, кури, гуси, фабрики, штори, стріт кара, котра їде до Ню Лондон, Конн., 3 мінути ходу. Ціна $4.500, готівкою $1,500. Адреса: 69-73

M. LAGODA,
P. O. Box 252, Versailles, Conn.

НА ПРОДАЖ КОРНЕРОВИЙ ШТОР І ДІМ

в добре знаній польській дільниці. По близші інформації прошу писати на адресу: 67-70

A. STAVER,
108 Holley Street, Sayre, Pa.

БОГАЧА ДІМ, 3 поверхи, дохід понад $3000, по причині продається за $3000 завдатку, дім новий з цеґли, в знаменито розвиваючійся дільниці, „Джексон Гайтс", 5 ц. переїзд до Ню Йорку, їзда 30 мінут; на 2 родини і піддаше з салею; огрівання, ґарадж на 2 кари, тиха вулиця, близько школи, пару склепів, все урядження. Поручаю моїм приятелям і клієнтам сейчас оглянути сей вигідний і дохідний дім. 70-1

V. KRUGLAK,
151 Ave. A, New York City.

ВЕЛИКА ДЕШЕВІСТЬ.

Фарма 196 акрів доброї землі, з того 75 акрів ліса і пасовисько, 6 акрів саду, решта під плугом, майже новий дім 8 кімнат, добрі другі будинки, всі машини і новий трактор, 2 коні, 10 коров, 3 безроги, 100 курий. Ціна за все лишень $11,500.00, половина готівкою або заміна на дім в місті. Голоситися до: 68-70

J. OLEKSIAK і LUKA VOZNE,
Box 322, Manville, N. J.

ПРОДАЄ ДОМИ В МІСТІ НЮ ЙОРКУ
Українська Фірма
S. FESOLOWICH & N. KOBZISTY, EXCHANGE REALTY CO.,
41 East 7th St., New York City.
Tel. Orchard 9677. 16—

НА ВЕСНЯНИЙ СЕЗОН.

Деревця овочеві (щепи) всякого рода, рівнож дерева тінисті, корчі одібні, рожі, виногради, живоплоти і т. п. Усі дерева є інспектовані через State Mass. і ґарантовані, що як котре не прийметься, дається безплатно друге. Пишіть по цінник: 39—

SHABAN NURSERY,
ДМИТРО ШАБАН, власт.
27 ARTISAN STREET,
WILLIMANSETT, MASS.

ПОЗІР! ПОЗІР!

БРИНДЗЯ НА ПІСТ

Висилаю 5 і 10-фунтові бочівки. Ціна 50 ц. за фунт. Шторникам 20% опуст.

При замовленню проситься присилати $2.00 завдатку. 58—

GEORGE MYCHUDA,
1525 Newport Ave., Northampton, Pa.

DR. N. M. HNATYSHYN,
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР-ХІРУРГ
2191 PROFESSOR STREET,
Tel. Atlantic 2054. CLEVELAND, O.
Проти Українського Банку.

УКРАЇНСЬКА КВІТЯРНЯ

— під числом —
125 EAST 7th ST., NEW YORK CITY

поручає цвіти на всі нагоди як на: гарні букети на весіля, вінці погребові, а також цвіти вазонові, як: рожі, лілії, цвіти тяті і много инших.

Замовлення виконує скоро і ціни уміркована.

Поручаючися ласкавій памяти, остаюсь з поважанием 42—

Д. М. Колісник, власт.
TOMPKIN'S SQUARE FLORIST.

ПТ. ЗЕМЛЯКАМ-ГАЛИЧАНАМ з повітів Коломия, Печеніжин, Коссів, Снятин і Городенка поручається користати в правних зносинах з услуг нашого адвоката Д-ра Кирила Трильовського в Гвіздци коло Коломиї. Віддані йому до переведення справи правничої натури переведе він скоро і солідно. — Адреса: 57—

Dr. K. TRYLOWSKYJ
Gwozdziec, ad Kolomya, East Galizien, Poland.

ВЗОРИ канва, нитки до вишивання D. M. C. і стемповані річи. Пишіть по катальоґ до:

UKRAINIAN BAZAR,
170 E. 4th St., New York, N. Y.

Feen-a-mint
The Laxative You Chew Like Gum
No Taste But the Mint
At Druggists—15c, 25c

ОДИНОКА БЕЗПОСЕРЕДНА ДОРОГА ДО

ҐДАНСЬКА

БЕ ПЕРЕСІДАННЯ

Слідуючі відізди:

ПОЛОНІЯ ..... Квітня 6.
ЕСТОНІЯ ..... Квітня 27.
ПОЛОНІЯ ..... Мая 11.

По дальші інформації голоситися до місцевих аґентів або пишіть до:

BALTIC AMERICAN LINE
8 BRIDGE ST., NEW YORK, N. Y.

ХУСТКИ

Шалінові хустки з френзлями, дуже гарними цвітами, кольори є чорні, червоні і зелені, розмір 1x1 ярд. Ціна	$ 5.00
Велика шалінова хустка з шовковими ферезлями, розмір 60x60 інчів. Ціна	15.00
Шалінова матерія з цвітами, темно-синя, зелена або жовта, широка 22 інчі. Ціна	3.00
Шаліновий скарф на шию для женщин	5.00

Запас не великий, замовлення враз з грішми посилайте на адресу: 70—

UKRAINIAN BAZAR
170 E. 4th ST., NEW YORK, N. Y.

TUBERCULOSIS-PROPHYLACTIC COMPOUND REMEDY

Побіджує хоробу легких, застудження і горячку запобігає проти запаленню легких, грипу, інфлюензи, полекшує зафлегмоване горло, помагає в травлінню, діляє на столець. Попробуйте бутельку сього лікарства а певно будете вдоволені. Велика бутелька $2.50, мала $1.25. Гроші присилайте Моні-ордером. 28

TUBER-CULO CO.
151, TONNELE AVE.,
JERSEY CITY, N. J.
Tel. Journal Square 2066.

БАНКИТИР УМЕР

комедія з сільського життя на три дії.

Ціна 35 центів.

"SVOBODA"
81-83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ.
129 E. 7th STREET.
NEW YORK CITY
Telephone: Orchard 2568

DO YOU KNOW WHY --- All Is Not Gold That Glitters?

Drawn for this paper By Fisher

OH, MILDRED, I'M SIMPLY BOOBY OVER THIS LEADING MAN
DO YOU KNOW WHY THEY GO GOOGLY OVER THE HERO—
SUCH A VOICE AND OH, THEM EYES
GEE, EDITH JUST LOOKIT HIM MAKE LOVE
AND SIT FOR A WHOLE AFTERNOON AND WATCH HIM SPILL PHONEY LOVE—
I'M GOING DAFFY OVER THAT VISION OF MANHOOD AND BEAUTY
AND SAVE A MILLION PICTURES OF THE GUY—
I FELL IN LOVE WITH YOUR BEAUTIFUL FACE TODAY DURING YOUR PERFORMANCE ETC.
AND WRITE HIM SCENTED LETTERS—
FOR LAND'S SAKE, YOU BIG HAM, STOP SPILLING THE SOUP DOWN YOUR SHIRT
DA DA
AND DON'T KNOW THAT HE HAS BEEN MARRIED TEN YEARS
INTERNATIONAL CARTOON CO., N. Y.